

виставки: «Волинь: минуле і сучасне», «Діячі науки й культури - цвіт Волинської землі», «Олена Пчілка та Леся Українка».

Проводилися вечори-зустрічі творчої інтелігенції з членами Спілки письменників України. Організовувалися заходи, присвячені 75-річчю утворення «Просвіти» на Волині, 75-річчю Злуки УНР і ЗУНР. Бібліотека бере участь у роботі краєзнавчого товариства, зокрема в історико-краєзнавчих конференціях «Минуле і сучасне Волині», які щороку проводяться на базі Волинського університету ім. Лесі Українки. Одне з наукових повідомлень - «Історична бібліографія Волині».

З ІСТОРІЇ БІБЛІОТЕЧНОГО КРАЄЗНАВСТВА В ЦНБ*

До Уманського краєзнавчого товариства.

Всенародня Бібліотека України, йдучи за вимогами життя, провадить широку організаційну й бібліографічну краєзнавчу роботу. Предмет краєзнавчої активності В.Б.У. - це друковане на Україні й про Україну слово. Незалежно якого спеціального змісту й форми це слово, В.Б.У. збирає, утворює комплекти, бібліографічно опрацьовує й популяризує його. Отже, перший крок краєзнавчої бібліотечної роботи - це збирання друків українського походження й значення. А для збирання потрібно заручитися постійними інформаціями й допомогою з місць. В.Б.У., сподіваючись допомоги з боку Уманського краєзнавчого товариства, просить: 1) провадити постійне, систематичне збирання всього, що виходило й виходить друком в Умані й на Уманщині, незалежно якою мовою, якого змісту й розміру, - і весь такий матеріал, в 1-3 примірниках, досилати на адресу В.Б.У.; 2) організувати роботу з'ясування, яка є тепер українознавча література в бібліотеках Умані й Уманщини, і в яких саме бібліотеках. До цього корисно було б притягати учнів, заклавши з них спец. краєзнавчий гурток. За українознавчу літературу вважаємо: 1) всю літературу, що торкається українського народу або витворена українським народом; 2) літературу, що вийшла на території України, - отже, всю літературу, що всебічно охоплює український народ і Україну, незалежно, якою мовою й де вийшла ця література. Детальні відомості буде вислано, коли Вам буде потрібно.

Описувати краще на картках. Таким чином Товариство складе собі корисну картотеку, й для В.Б.У. буде легко її скопіювати. На картці слід зазначити: автора, рік видання, назву твору, місце видання, видавця, котре видання, число сторінок і шифр бібліотеки, де ця книжка нахо-

* Науковий архів ЦНБ.

Друкується зі збереженням мови оригіналу

© Підготувало до друку Н.Солонською.

Наші співробітники надають довідково-бібліографічну допомогу членам обласного краєзнавчого товариства у підготовці видань «Звід пам'яток історії і культури Волинської області», «Атлас історії культури Волинської області» та енциклопедичного довідника «Волинь».

Серед читачів краєзнавчого відділу - працівники освіти й культури, інженерно-технічні працівники, журналісти, студенти, науковці та краєзнавці-аматори. Багатопланова діяльність відділу сприяє науковим дослідженням, суспільно-політичному й культурному розвитку області, формуванню світогляду і вихованню патріотизму, відродженню ідеї самоцінності отчого краю.

Зразок картки надсилається. Коли буде складено картотеку, тоді може постати питання про утворення в Умані спеціальної українознавчої бібліотеки. Такі бібліотеки має бути утворено по всіх містах України. <...>

МАНДАТ

Всенародня Бібліотека України при Українській Академії Наук у Києві цим уповноважує Олександра Ілліча ПАШИНУ збирати й надсилати Всенародній Бібліотеці такі друковані матеріали, незалежно від того, якою мовою вони видані:

1) видання Прилуцьких колишніх земських установ: управ, зборів, дум, волосних управлінь;

2) видання різних громадських, освітніх, благодійних і інших організацій: їх устави, протоколи, звіти;

3) місцеву пресу;

4) всі взагалі місцеві видання;

5) матеріали про «Просвіти» та їх бібліотеки, інвентарі бібліотек, записи вимог читачів, каталоги й ин.;

6) матеріали про всі інші бібліотеки Прилуччини;

7) похідні видання Пирятинщини й інших територій, що складають тепер Прилуччину;

8) матеріали бібліографічні, що торкаються до діячів, літераторів, учених Прилуччини й Пирятинщини;

9) всякі інші друковані матеріали, які при нагоді він зможе одержати для Всенародньої Бібліотеки України.

Тим. вик. об. директора В.Б.У. (В.Іваницький)

Учений секретар (Ф.Міхневич)

*До М.О.Криловської
Новгород-Сіверський на Чернигівщині,
Манастирська вул.*

Всенародня Бібліотека України в роботі поповнення своїх краєзнавчих книжкових фондів

користується допомогою місцевих людей, і поступово сітка зв'язків з місцевими культурними робітниками поширюється. Чернігів, Ніжин, Новгород-Сіверський, ціла низка міст по інш. губ. України організовано допомагають В.Б.У. утворити вичерпуючий краєзнавчий осередок, де б наукові робітники могли студіювати питання нашої історії й сучасності.

Сподіваючись мати таку допомогу й від Вас, В.Б.У. хотіла б зібрати в Новгород-Сіверському:

1) всі місцеві друковані видання незалежно якого змісту й якою мовою;

2) місцеву пресу;

3) видання місцевих колишніх земських установ, управ, думи, зборів;

4) видання різних організацій, їх устами, програми, звіти;

5) збірки адміністративних розпоряджень;

6) матеріали про колишні «просвіти» й їх б-ки, інвентарі, записи вимоги читачів, протоколи зборів і т.д.;

7) бібліографічні й біографічні матеріали, що мають місцеве походження чи значіння.

Крім того, В.Б.У. переводить тепер з'ясування українознавчої літератури по бібліотеках Києва й України. Щодо Новгорода-Сіверського теж потрібно перевести таке з'ясування, може - через утворення відповідного гуртка учнів.

Коли б Ви принципово дали свою згоду допомагати ВБУ щодо Новгорода-Сіверського, його округи, тоді В.Б.У. вишле Вам:

що розуміти під назвою - українознавча література й як описувати її - В.Б.У. надішле відповідну інструкцію;

8) потрібно також мати адреси всіх українознавців, що тепер живуть в Кременчуці.

В.Б.У. хоче знати про Ваше відношення до її завдань і чи можете Ви дати свою згоду на її прохання - бути її представником на Кременчуччині. <...>

*До Володимира Олександровича Щепотьєва
(Полтава, І.Н.О.)*

Всенародня Бібліотека України, поширюючи свою краєзнавчу активність, приступає до з'ясування, що з українознавчої літератури тепер є в бібліотеках Києва й інших міст України. В перспективі - утворення зводного українознавчого каталога й українознавчих книжкових центрів в містах України. Отже, перша стадія, то - з'ясування.

В Києві за це взялась Секція Акад. Бібліотекарів. До роботи закликають студентські гуртки ВУЗ-ів. Буде складено картотеку з зазначенням на кожній картці шифра тої бібліотеки, де буде знайдено ту чи іншу книгу. Буде з'ясовуватись по бібліотеках, що є в кожній, і буде складатись картотека для кожної бібліотеки, а потім уже встане питання про об'єднання всіх цих окремих картотек. Такі

основні лінії роботи.

Полтава, на думку ВБУ, є одним з зазначених книжкових українознавчих центрів України, а тому в Полтаві до наміченої роботи потрібно приступити в найближчі часи. ВБУ, приносячи Вам при цій нагоді свою подяку за Ваші турботи й за сотні книг, що Ви здобули для неї, звертається до Вас з запитанням, чи не могли б Ви взяти на себе організацію відповідного гуртка в Полтаві й регулювати його роботу, давати вказівки й стежити за процесом роботи й наслідками.

Коли б Ви сповістили про свою принципову згоду, тоді б ВБУ вислала Вам інструкцію для переведення роботи.

Т.в.об.директора ВБУ (В.Іваницький)
Завід. відділом «Україніка» (М.Ясинський)

*До Українського Громадського
Видавничого Фонду .
До Кам'янець-Подільського
Наукового при В.У.А.Н. Товариства
(Археологічний Музей).*

Всенародня Бібліотека України, поширюючи свою краєзнавчу роботу, ставить собі завдання зосередити в своєму відділі Україніка всі видання, що вийшли на території України. Далі, необхідно з'ясувати на місцях, яка українознавча література є в бібліотеках і в яких саме. Переміщення книжкових фондів під час революції ставить невідкладне завдання - установити, де й що залишилося тепер по бібліотеках України. Щодо Кам'янця-Подільського зокрема, ВБУ звертається з проханням до Наукового Товариства допомогти їй: 1) зібрати, в 1- 3 примірниках, всі друковані матеріали, що друкувались і друкуються на території Кам'янця й Кам'янецьчини; 2) з'ясувати, що з українознавчої літератури тепер є в бібліотеках Кам'янця й в яких саме. Як першу, так і другу роботу, на думку В.Б.У., найкраще можна було б організувати й мати з неї користь, утворивши краєзнавчий гурток із студентів, який би й узявся за практичне проведення роботи. В справі організації в Кам'янці збирання місцевих видань і з'ясування українознавчої літератури в бібліотеках Кам'янця, В.Б.У. через завідуючого від. Україніка М.І.Ясинського, вела переговори з представником Товариства т.Філем, який дав свою принципову згоду з доручення Товариства організувати гурток і направляти його роботу. Отже, В.Б.У. звертається до Наукового Товариства з проханням доручити т.Філеві дбати, щоб у Кам'янці провадилась краєзнавча робота за завданням В.Б.У.

Всі потрібні інструкції й справки буде вислано негайно, коли Наукове Товариство сповістить ВБУ про свою згоду допомогти в наміченій роботі.

Т. вик. об. директора ВБУ (В.Іваницький)
Завід. відділом «Україніка» (М.Ясинський)